

ŻNG.8361.367.2014

DECYZJA Nr 13/2015

Na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 oraz ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity z 2014 r. Dz. U. poz. 669 ze zm.) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 267 ze zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza przedsiębiorcy: **NETTO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą Motaniec 30, 73-108 Kobylanka, Nr NIP 8521021463** karę pieniężną w wysokości **2.000,00 złotych (słownie: dwa tysiące złotych 00/100)** z tytułu wprowadzenia do obrotu środka spożywczego zafalszowanego w rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity z 2014 r. Dz. U. poz. 669 ze zm.) tj. **jaj konsumpcyjnych oferowanych do sprzedaży pod nazwą „10 dużych jaj” wartości 55,77 zł, nie odpowiadających wymaganiom określonym w art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L z 2008 r., Nr 163, s. 6 z późn. zm.).** Zbadana partia jaj nie spełniała wymagań w zakresie klasyfikacji wagowej z uwagi na stwierdzoną niższą masę jednostkową w stosunku do zadeklarowanej.

Uzasadnienie

W dniach 04-07.11.2014 r. na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia urzędowej kontroli żywności Nr ŻNG-367/2014 z dnia 03.11.2014 r. inspektorzy reprezentujący Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej (zwanego dalej: „Opolski WIiH”), przeprowadzili czynności kontrolne w sklepie NETTO zlokalizowanym przy ul. Parkowej 1, 49-100 Niemodlin, należącym do NETTO Sp. z o.o., Motaniec 30, 73-108 Kobylanka (zwanego dalej: „Stroną”).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących aktów prawnych:

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L z 2004 r., Nr 165, s.1 ze zm.),
- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U. poz. 669 ze zm.), (zwanej dalej: „ustawą o jakości handlowej”),
- art. 3 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jednolity z 2013r., Dz. U z 2014r., poz. 148 ze zm.) (zwanej dalej: „ustawą o Inspekcji Handlowej”).

Przedmiotem kontroli, sprecyzowanym w treści upoważnienia do przeprowadzenia urzędowej kontroli, była kontrola jakości handlowej i oznakowania jaj kurzych przeznaczonych do sprzedaży konsumentom oraz działalności przedsiębiorcy w zakresie wymagań prawa żywnościowego.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych stwierdzono, że będące w sprzedaży jaja konsumpcyjne w opakowaniach jednostkowych zostały wprowadzone do obrotu handlowego z naruszeniem przepisów prawa żywnościowego. Ocenie jakości poddano partię produktu o nazwie „10 dużych jaj” z chowu klatkowego, (zwane dalej: *jajami*) o deklarowanej klasie wagowej L, masie $\geq 63\text{g}$ do $< 73\text{g}$, w ilości 13 opakowań (pakowanych po 10 sztuk) w cenie sprzedaży 4,29 zł za opakowanie, wartości 55,77 zł, oznakowanych na skorupkach jednostkowego jajka kodem producenta 3 PL 30251312IW-4 oraz na opakowaniach klasą jakości A, datą minimalnej trwałości - najlepiej spożyć przed 20.11.2014 r. oraz numerem pakowni PL 30255914 WE.

Kwestionowane produkty wyprodukowano dla: M.W. Mizgier Sp. J., Kijewo 40, 63-000 Środa Wielkopolska przez: Fermy Drobiu Mizgier, Tomasz Mizgier, Marianowo Brodowskie 20, 63-000 Środa Wlkp., a dostarczono z Magazynu 907 Domasław Netto Sp. z o.o, ul. Południowa 2, 55-040 Kobierzyce, za dowodem wewnętrznym Nr 4518911957 z dnia 30.10.2014 r.

Przeważenia *jaj* dokonano na wadze elektronicznej sprawnej w działaniu o numerze seryjnym 101010589 z aktualną cechą legalizacji CE M 11, należącej do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności Ilony Kijas pracownika sklepu upoważnionego do reprezentowania *Strony*, która nie wniosła uwag i zastrzeżeń do sposobu wykonania tych czynności, a odczytu mas *jaj* dokonała wspólnie z inspektorami.

W wyniku weryfikacji stwierdzono, że 32,3 % *jaj* tj. 42 sztuki z partii o liczebności 130 sztuk posiadało niezgodną masę netto w stosunku do zadeklarowanej. Adekwatnie do przepisów określonych w art. 27 *ust. 1 i 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L z 2008r., Nr 163, s. 6 z późn. zm.)* (zwanego dalej: „*rozporządzeniem nr 589/2008*”), uwzględniono tolerancje wagowe, zgodnie z którymi dopuszczalny odsetek *jaj* klasy bezpośrednio niższej od zadeklarowanej wynosi nie więcej niż 5%. Przy czym w partii liczącej mniej niż 180 sztuk zwiększa się dwukrotnie tolerancję wagową tj. do 10 %.

Biorąc pod uwagę uregulowania prawne w zakresie tolerancji wagowej dopuszczalny odsetek *jaj* klasy bezpośrednio niższej w ocenianej partii wyniósł 13 sztuk (10% z 130 sztuk). W wyniku kontroli stwierdzono 22,3 % *jaj* tj. 29 sztuk, które po uwzględnieniu w/w tolerancji, nie spełniały wymagań w zakresie klasyfikacji wagowej dla *jaj* L dużych: $73\text{g} > \text{masa} \geq 63\text{g}$ z **uwagi na przekroczony odsetek *jaj* klasy wagowej niższej, graniczącej z klasą zadeklarowaną.** W rzeczywistości przedmiotowe *jaja* odpowiadały niższej klasie wagowej M średnie: $63\text{g} > \text{masa} \geq 53\text{g}$, co stanowi naruszenie art. 4 *ust. 1 pkt b rozporządzenia nr 589/2008*. Zgodnie z przywołaną normą prawną, omawiana partia *jaj* jest niezgodna z deklarowaną klasyfikacją *jaj* klasy A według masy wagowej określonej jako „L-duże: $73\text{g} > \text{masa} \geq 63\text{g}$ ”.

Wobec powyższego należy uznać, iż *jaja* są środkiem spożywczym zafałszowanym w rozumieniu art. 3 *pkt 10 lit. c ustawy o jakości handlowej z uwagi na podanie w oznakowaniu niezgodnych z prawdą danych w zakresie zawartości netto*, co w istotny sposób narusza interesy konsumentów.

Ponadto w toku kontroli sprawdzono sposób prezentacji *jaj*, stosownie do art.16 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L z 2002 r. Nr 31, s.1 z późn. zm.)* (zwanego dalej: „*rozporządzeniem nr 178/2002*”). W wyniku powyższych czynności kontrolnych stwierdzono, rozbieżności w odniesieniu do nazwy handlowej *jaj*, umieszczonych na opakowaniach oraz wywieszce cenowej. Mianowicie z opakowania *jaj*, które wyeksponowane były do sprzedaży w ladzie chłodniczej wynikało, że przedmiotem sprzedaży jest produkt o nazwie: „10 dużych jaj”.

Natomiast na uwidocznionej przy towarze wywieszce cenowej użyto określenia nazwy handlowej: „jajka luksusowe”. Powyższa nazwa ujęta była również w dokumencie wewnętrznym Nr 4518911957 z dnia 30.10.2014 r., gdzie widniała informacja „jaja klasa L luksusowe 10 sztuk”. Na opakowaniu jaj brak było określenia „luksusowe”.

Niezależnie od powyższego w toku kontroli sprawdzono warunki i sposób przechowywania jaj. Jaja przechowywano w opakowaniach tekturowych w ladzie chłodniczej w temperaturze 4 °C, co było niezgodne z przepisami art. 2 ust. 3 rozporządzenia nr 589/2008, a także sekcji X „JAJA I PRODUKTY JAJECZNE” załącznika III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L z 2004 r., Nr 139, s. 55 z późn. zm.) (zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 853/2004”).

Art. 2 ust. 3 rozporządzenia nr 589/2008 stanowi, iż „Jaja klasy A nie są poddawane utrwaleniu ani chłodzeniu w pomieszczeniach lub zakładach, w których temperatura jest sztucznie utrzymywana na poziomie poniżej 5 °C. Jednakże nie uznaje się za poddane chłodzeniu jaja, które były przechowywane w temperaturze poniżej 5 °C podczas transportu trwającego krócej niż 24 godziny lub w punkcie sprzedaży przez okres krótszy niż 72 godziny”.

W myśl przepisów określonych w sekcji X „JAJA I PRODUKTY JAJECZNE” Rozdział I JAJA” ust. 2 załącznika III do rozporządzenia nr 853/2004 - do chwili sprzedaży ostatecznemu konsumentowi jaja należy przechowywać w stałej temperaturze, a proces transportu powinien przebiegać w sposób zapewniający optymalną temperaturę z zachowaniem właściwości higienicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości zostały udokumentowane w protokole kontroli ŻNG.8361.367.2014 oraz zestawieniu prawidłowości klasyfikacji jaj (załącznik nr 1 do protokołu) przyjętych bez zastrzeżeń przez pracownika sklepu Ilonę Kijas upoważnioną do reprezentowania Strony.

Jak wynika z przepisu art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, przez jakość handlową, należy rozumieć **cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania**, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi”.

Opolski WIIH uznał, że przedmiotowe jaja w rozumieniu w/w przepisu ustawy o jakości handlowej nie spełniają wymagań jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie/prezentację produktu oraz nie przestrzeganie zaleceń odnoszących się do warunków przechowywania jaj.

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości Opolski WIIH skierował w dniu 18.11.2014 r., wystąpienie pokontrolne do producenta zakwestionowanego produktu w celu zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie. W piśmie z dnia 28.11.2014 r. będącego odpowiedzią na wystąpienie, producent oświadczył, że „Fermi Drobiu Mizgier wprowadzają na rynek jaja w deklarowanych na opakowaniach klasach wagowych. Wynika stąd, że jaja L 10, kontrolowane w sklepie sieci Netto (...), zostały w procesie produkcji poddane ważeniu z zachowaniem masy jaj – 63 g. Producent spełnił zatem nałożony na niego obowiązek sformułowany w art.4 Rozporządzenia Komisji WE nr 589/2008 z dnia 23-06-2013 r.” Ponadto producent wyjaśnił: „Analizując przyczyny zaistniałej sytuacji musimy wskazać na naturalny proces utraty masy jaja. Wynika on z faktu starzenia się jaj. Jajko, wraz z upływem czasu od jego zniesienia, ze względu na poddawanie go zmiennym czynnikom fizycznym, traci swoją pierwotną masę wskutek parowania jego treści. Zachodzi zatem tu wprost proporcjonalna zależność między upływem daty minimalnej trwałości a spadkiem masy jaj”. Dodatkowo producent poinformował Opolski WIIH, iż w związku z zaistniałą sytuacją pakowania jaj przeprowadziła pozaplanową

kontrolę i kalibrację urządzeń wagowych oraz zwielokrotniła kontrole wewnętrzne produkcyjne w celu wykluczenia ewentualnych niezgodności.

Mając na uwadze powyższe *Opolski WIIH* przychyliła się do argumentacji zawartej w piśmie w kwestii fizykochemicznych właściwości jaj i zachodzących procesach wymiany gazowej. Jednakże *Opolski WIIH* stoi na stanowisku, iż zakres wykonywanej działalności w obrębie analizowanej branży, a tym samym fachowa wiedza w zakresie procesu ususzki jaj w czasie ich przechowywania (28 dni od daty zniesienia) powinna zostać uwzględniona przy ocenie klasyfikacji wagowej. Dodać należy, że dostawa jaj do sklepu miała miejsce 30.10.2014 r. (dowód wewnętrzny Nr 4518911957), natomiast przeważenia jaj przez inspektorów *Opolskiego WIIH* dokonano w dniu 04.11.2014 r., co wskazuje na bardzo krótki okres składowania jaj w sklepie. Tak krótki czas przechowywania w placówce (tj. 6 dni) nie mógł w znaczący sposób wpłynąć na dynamikę ususzki. Podkreślenia wymaga fakt, iż ustawodawca mając na względzie naturalny proces starzenia się jaj i ubytek masy będący jego efektem, uwzględnił w regulacjach prawnych dopuszczalny odsetek jaj klasy bezpośrednio niższej w partii – o czym stanowi art. 27 rozporządzenia nr 589/2008.

Niezależnie od powyższego *Opolski WIIH* skierował w dniu 18.11.2014 r., wystąpienie pokontrolne do *Strony*, w którym opisano ustalenia oraz wniesiono o ustosunkowanie się do stwierdzonych nieprawidłowości. W dniu 21.11.2014 r. otrzymano informację przesłaną e-mailem, w której przedstawiony został przebieg korespondencji mailowej pomiędzy komórkami organizacyjnymi *Strony* tj. Działem NETTO POMOC oraz Działem Zakupów, mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących rozbieżności w nazewnictwie jaj. Z przesłanej korespondencji wynika, iż opis na wywieszce cenowej został zmieniony na „JAJA KL. L 10 szt.”

Szczegółowej odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne *Strona* udzieliła w piśmie z dnia 28.11.2014 r. Pracownik *Strony* – Pani [REDAKOWANE] – asystent Działu Zakupów oświadczyła, iż „Dostawca jajek M.W. Mizgier Sp.J. Kijewo 40, 63-000 Środa Wlkp. został poinformowany o masie jajek niezgodnej z deklarowaną na opakowaniu. Zakwestionowane jajka zostały zwrócone do dostawcy. M.W. Mizgier zobowiązał się przestrzegać deklarowaną wagę jajek zgodną z klasą wagową. Ponadto wskazano, iż Spółka ze swojej strony dołoży starań, by ewentualne nieprawidłowości wyeliminować w momencie przyjęcia towaru do magazynu poprzez częstsze kontrole pod względem wagi”. Ponadto w odniesieniu do nieprawidłowej nazwy wyrobu. Pracownik *Strony* wyjaśnił, iż nazwa jajek została skorygowana z „Jaja klasa L luksusowe 10 sztuk” na „Jaja kl. L 10 sztuk” oraz poinformował: „Oświadczamy, że dołożymy wszelkich starań, by zapewnić optymalne zachowanie właściwości higienicznych. W łańcuchu logistycznym otrzymujemy jajka transportem chłodniczym i dokładamy wszelkich starań by nie dopuszczać do zmian temperatury, aby zapobiec skraplaniu wody na skorupce i naruszeniu bezpieczeństwa produktów”.

Mając na uwadze stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości w dniu 12.01.2015 r. *Opolski WIIH* zawiadomił *Stronę* o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego.

Niezależnie od powyższego zwrócono się o podanie wielkości osiągniętego obrotu i przychodu za 2013 rok. Jednocześnie *Opolski WIIH* poinformował, że na podstawie art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) (zwanej dalej: „Kpa”) *Stronie* biorącej udział w postępowaniu przysługuje przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. *Opolski WIIH* wyznaczył *Stronie* 10 - dniowy termin do zapoznania się zebranymi z dowodami, liczony od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego. *Strona* nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia.

Natomiast pismem z dnia 13.01.2015 r. (wpływ do tut. Inspektoratu w dniu 28.01.2015 r.) poinformowała organ o wysokości osiągniętego obrotu w 2013 r. Przedmiotowe oświadczenie co do kwoty obrotu zostało skorygowane pismem z dnia 10.02.2015 r. (przekaz za pośrednictwem poczty elektronicznej).

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Główne wymagania dotyczące jakości i oznakowania jaj kurzych zawarte zostały w *rozporządzeniu nr 589/2008*.

Przepisy te szczegółowo określają, jakiego rodzaju informacje można umieszczać w oznakowaniu opakowań jaj kurzych i po spełnieniu jakich warunków. Wymagania dotyczą między innymi znakowania w zakresie objaśnienia kodu producenta, daty minimalnej trwałości, oznaczenia metody chowu oraz klasyfikacji określonej według klasy jakości i klasy wagowej. Ponadto w opisanym akcie prawnym szczegółowo omówiono cechy jakościowe jaj dla klas A i B (art. 2 ust. 1-4).

Jaja klasy A - zgodnie z art. 4 ust. 1 *rozporządzenia nr 589/2008* - klasyfikuje się według wagi na klasy:

- XL – bardzo duże, tj. masa ≥ 73 g,
- L – duże, tj. $73 \text{ g} > \text{masa} \geq 63$ g,
- M – średnie, tj. $63 \text{ g} > \text{masa} \geq 53$ g,
- S – małe, tj. masa < 53 g.

Rozporządzenie nr 589/2008 w art. 27 określa także tolerancje wagowe, zgodnie z którymi partie mogą zawierać nie więcej niż 10% jaj klasy wagowej graniczącej z klasą zadeklarowaną w oznaczeniu handlowym, nie więcej jednak niż 5% jaj następnej niższej klasy wagowej oraz zastrzeżenie, że w przypadku, gdy kontrolowana partia zawiera mniej niż 180 sztuk, zwiększa się dwukrotnie określone marginesy.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 4 ust. 1, że wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało **zadeklarowane przez producenta**.

W myśl art. 7 ust. 1 lit. a *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1169/2011* z 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji WE nr 608/2014 (Dz. Urz. UE L z 2011 r., Nr 304, s.18 ze zm.) „Informacje na temat nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji”.

W niniejszej sprawie w wyniku przeważenia 1 partii jaj wykazano, że odsetek jaj niespełniających wymagań określonych w deklaracji przedsiębiorcy - zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b *rozporządzenia nr 589/2008* - w zakresie masy dla danej kategorii wagowej znacznie przekroczył dopuszczalną tolerancję masy jednostkowej. Stwierdzono 22,3 % jaj tj. 29 sztuk w niższej klasie wagowej przy dopuszczalnej tolerancji 10 %.

Należy podkreślić, że do stwierdzenia, że produkt jest zafałszowany w zupełności wystarczające jest ustalenie, iż nie spełnia wymagań zawartych w *rozporządzeniu nr 589/2008*. Okoliczność ta została jednoznacznie ustalona w toku postępowania kontrolnego.

Prawo wspólnotowe Unii Europejskiej w art. 8 ust. 1 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 178/2002* formułuje zasadę, iż prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością.

Europejskie akty prawne dotyczące prawa żywnościowego mają na celu zapobieganie:

- a) oszukańczym lub podstępny praktykom,
- b) fałszowaniu żywności, oraz
- c) wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Natomiast w polskim ustawodawstwie definicja zafałszowanego środka spożywczego została uregulowana w art. 3 pkt 10 lit. c *ustawy o jakości handlowej*. Stosownie do treści tego przepisu: artykuł rolno – spożywczy zafałszowany to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

- **w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie** składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, **zawartości netto** lub klasy jakości handlowej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 *rozporządzenia nr 178/2002* podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Zgodnie z powyższym każdy z tych podmiotów obciążony jest obowiązkiem przestrzegania wymagań prawa żywnościowego, bez względu na to na jakim etapie ujawniona niezgodność powstała. Dotyczy to również ostatniego szczebla – tj. bezpośredniej sprzedaży konsumentom.

Należy zaznaczyć, że w świetle prawa żywnościowego pojęcie wprowadzenia do obrotu dotyczy każdego etapu obrotu. Wprowadzenie na rynek zgodnie z art. 3 pkt 8 *rozporządzenia 178/2002* oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania.

Uwzględniając definicję „obrotu” zawartą w *ustawie o jakości handlowej*, odwołującą się do treści art. 3 pkt 8 *rozporządzenia nr 178/2002*, za jakość handlową odpowiada nie tylko producent, ale także przedsiębiorcy prowadzący obrót handlowy produktami żywnościowymi na każdym jego etapie, w tym także hurtowym i detalicznym.

W niniejszej sprawie podmiotem, który wprowadził kwestionowany towar do obrotu, tj. ponosi odpowiedzialność za zapewnienie jego zgodności z wymaganiami prawa żywnościowego, jest przedsiębiorca: **NETTO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą Motanec 30, 73-108 Kobylanka.**

Zgodnie z regulacją wyrażoną w art. 17 ust. 2 *rozporządzenia nr 178/2002* kary i środki karne mające zastosowanie w przypadkach naruszenia prawa żywnościowego, powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W polskim ustawodawstwie obowiązuje norma prawna nakładająca karę pieniężną ustanowioną w art. 40a ust. 1 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*, który stanowi, że: „Kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1000 zł.”

Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z przepisami art. 40a ust. 5 *ustawy o jakości handlowej*, *Opolski WIIH* uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres

naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno – spożywczych i wielkość jego obrotów.

Wykonując dyspozycję powyższego aktu prawnego w odniesieniu do zakwestionowanej partii *jaj Opolski WIIH* uznał, że **stopień szkodliwości czynu** jest najwyższy, ponieważ wprowadzono do obrotu jaja o zaniżonej masie netto w odniesieniu do zadeklarowanej przez przedsiębiorcę klasyfikacji uwzględniającej przedziały wagowe jaj. Rozbieżności między faktycznymi masami jaj, a klasą wagową deklarowaną w miejscu sprzedaży wprowadzają w błąd konsumenta, a także pozbawiają go możliwości wyboru oczekiwanego produktu. Należy tu podkreślić, że stopień szkodliwości czynu jest zależny od stopnia niezgodności produktu m.in. w zakresie zawartości netto w odniesieniu do obowiązujących standardów handlowych, określonych w przepisach o jakości handlowej dla poszczególnych artykułów rolno – spożywczych. Przedmiotowa partia *jaj* zawierała 22,3 % jaj klasy wagowej niższej, graniczącej z deklarowaną klasą L, a tym samym kilkakrotnie przekraczała dopuszczalne przepisami tolerancje w zakresie masy jednostkowej. Konsument, podejmując decyzję o zakupie, w konsekwencji nabywali towar o mniejszej masie za cenę ustaloną dla tego samego asortymentu o masie wyższej. Zaniżenie masy netto *jaj*, przy uwzględnieniu tolerancji stanowi o zafałszowaniu środka spożywczego, co jest istotnym naruszeniem ekonomicznych interesów konsumenta.

Ponadto należy zwrócić uwagę, iż konsument podejmując decyzję o zakupie towaru kieruje się przede wszystkim informacjami zawartymi w oznaczeniu handlowym oraz sposobem ekspozycji i prezentacji żywności. Informacje te powinny być rzetelne i w pełni odzwierciedlać rzeczywiste właściwości produktu, a rozbieżności w nazwie produktu mogą wprowadzać w błąd oraz powodować dezorientację konsumenta, ponieważ to właściwe informacje pozwalają na jego odróżnienie od podobnych środków spożywczych dostępnych na rynku.

Dodatkowo w miejscu sprzedaży nie przestrzegano podstawowych zasad dotyczących sposobu przechowywania *jaj*, co narusza interesy konsumentów pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego. Zaznaczyć należy, że niewłaściwe warunki przechowywania są istotnym elementem przyczyniającym się do obniżenia jakości żywności.

Stopień zawinienia *Opolski WIIH* ocenia jako wysoki. Należy wskazać, że to na *Stronie* ciążył obowiązek zapobiegnięcia nieprawidłowościom, gdyż mogły one zostać wykryte przez przedsiębiorcę w trakcie zwykłych czynności, chociażby przez wrywkowe sprawdzenie masy jaj. W ocenie *Opolskiego WIIH* to *Strona* ponosi winę, z racji faktu, że stwierdzoną „wadę” miała możliwość wykryć. Wprawdzie przedsiębiorca nie jest producentem przedmiotowych *jaj*, jest jedynie przedsiębiorcą prowadzącym ich sprzedaż detaliczną, jednak zgodnie z przepisami prawa żywnościowego ponosi odpowiedzialność za ich jakość. Niemniej jednak *Strona* jako profesjonalista, działająca na rynku artykułów rolno-spożywczych powinna dołożyć wszelkich starań, aby oferowany towar odpowiadał wszelkim standardom jakościowym. Należy zauważyć, że wymogi prawa żywnościowego w zakresie jakości handlowej odnoszą się do żywności oferowanej konsumentom, dlatego też zapewnienie zgodności z tymi wymogami spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym i jest obowiązkowe na etapie handlu detalicznego.

Zakres naruszenia *Opolski WIIH* ocenia jako wysoki, gdyż w omawianej kwestii naruszono wymogi w zakresie masy netto *jaj* istotne z punktu widzenia właściwości produktu oraz regulacji rynków rolnych. Prawidłowe oznakowanie i rzetelna informacja stanowią jeden z ważniejszych elementów jakości handlowej. Jaja należą do grupy środków spożywczych podlegających szczegółowym przepisom w zakresie jakości handlowej, mającym na celu ochronę interesów i praw konsumentów. W związku z tym muszą spełniać minimalne standardy jakości handlowej określone na poziomie wspólnotowym i krajowym.

Opolski WIIH ustalając wysokość kary uwzględnił także **dotychczasową działalność przedsiębiorcy**. Jak wynika z dokumentacji zgromadzonej przez *Opolski WIIH* kontrolowany przedsiębiorca w okresie ostatnich 24 miesięcy po raz drugi naruszył przepisy wprowadzając na lokalny rynek produkt nieodpowiadający wymaganiom prawa żywnościowego. W okresie poprzedzającym kontrolę *Strona* wprowadziła do obrotu 3 partie syropów nie odpowiadających

jakości handlowej ze względu na zastosowanie w produktach nazwy oraz grafiki mogącej wprowadzać konsumenta w błąd, co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju i właściwości.

Ostatnią z przesłanek, którą *Opolski WIIH* wziął pod uwagę - zgodnie z ustawowymi przesłankami jest **wielkość obrotu przedsiębiorcy**. Podczas ustalania wysokości kary dokonano klasyfikacji przedsiębiorcy na podstawie przepisów ustawy z dnia 02 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity z 2010 r. Dz. U. Nr 220, poz.1447 ze zm.). Mając na uwadze oświadczenie przedsiębiorcy o wysokości jego obrotu z dnia 10.02.2015 r. oraz fakt, iż wielkość przedsiębiorcy wykracza poza przesłanki zawarte w *Rozdziale 7. Opolski WIIH* ustalił wielkość przedsiębiorcy klasyfikując go do grupy tzw. pozostałych przedsiębiorców.

W wyniku oceny przesłanek do ustalenia wysokości kary *Opolski WIIH* uznał, że pomimo, iż stwierdzone nieprawidłowości w istotny sposób naruszały interesy konsumentów wymierzenie kary w kwocie 2.000,00 zł, będzie w tym przypadku wystarczające i proporcjonalne do popełnionego czynu. *Opolski WIIH* uwzględnił przede wszystkim pozytywne zachowanie *Strony* w toku kontroli, uznając jednocześnie, że wymierzona kara spełni swoją funkcję prewencyjną i skłoni przedsiębiorcę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej.

Mając na uwadze powyższe, *Opolski WIIH* wymierza karę administracyjną **jak w sentencji decyzji**.

Na podstawie art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, przedsiębiorca jest zobowiązany wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu **numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000 NBP Oddział Okręgowy Opole w terminie 30 dni** od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej
Zygmunt Jurczak
Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

Pouczenie:

- Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 §1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kpa od decyzji przysługuje stronie odwołanie w terminie 14 dni do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie ul. Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, ul. 1 Maja 1, 45-068 Opole.
- Zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity z 2014 r., Dz. U. poz. 669 ze zm.) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r. Dz. U. poz. 749 ze zm.).
- Kara pieniężna niezapłacona w terminie staje się zaległością podatkową w rozumieniu art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. poz. 749 ze zm.).
- Zgodnie z art. 16 § 1 Kpa decyzja ostateczna to decyzja, od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
- Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Otrzymują:

1. NETTO Sp. z o.o.
Motaniec 30
73-108 Kobylanka
2. BA w/m
3. a/a

MJ/MK

Naczelnik Wydziału Kontroli
Artykułów Żywnościowych,
Nieżywnościowych i Gastronomicznych
mgr inż. Izabela Rogalska